

การบริโภคยาและผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในสตรีวัยใกล้
หมดประจำเดือนและสตรีวัยหลังหมดประจำเดือนที่
เข้ารับการรักษา ณ คลินิกวัยทองหญิง
โรงพยาบาลรามารัติน

นางสาว ญัยพร จันทร์แจ่ม
นางสาว เขมณัฏฐ์ เทียบัญญิต

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.2546

Consumption of Medications and Dietary
Supplements among Perimenopausal Women and
Postmenopausal Women Attending Menopausal
Clinic At Ramathibodi Hospital

MISS NAIYAPORN CHANCHAM

MISS KHEMNAPAT TIABANYAT

**A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN
PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENT FOR
THE BACHELOR DEGREE OF SCIENCE IN
PHARMACY
FACULTY OF PHARMACY
MAHIDOL UNIVERSITY**

โครงการพิเศษ
เรื่อง การบริโภคยาและผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในสตรีวัยใกล้หมดประจำเดือน
และหลังหมดประจำเดือนที่เข้ารับการรักษ ณ คลินิกวัยทองหญิง
โรงพยาบาลรามารัติน

.....

(นางสาว ณิชพร จันทน์แจ่ม)

.....

(นางสาว เขมณัฏฐ์ เทียบัญญติ)

.....

(อาจารย์ ดร.มนต์ธมภ์ ถาวรเจริญทรัพย์)

อาจารย์ที่

ปรึกษา

.....

(อาจารย์ กฤตติกา ตัญญาแสนสุข)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....

(รศ.พ.ญ. มยุรี จิรวิญญู)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การบริโภคยาและผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในสตรีวัยใกล้หมดประจำเดือน และหลังหมดประจำเดือนที่เข้ารับการรักษา ณ คลินิกวัยทองหญิง โรงพยาบาลรามาริบัติ

ณัฏพร จันทร์แจ่ม, เขมณัฏพร เทียบัญญติ

อาจารย์ที่ปรึกษา : มนทรัตม์ ถาวรเจริญทรัพย์*, กฤตติกา ตัญญาแสนสุข*, มยุรี จิรวิญญู**

*ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**ภาควิชาสูติเวช คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล

คำสำคัญ : ยา, ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร, สตรีวัยหลังหมดประจำเดือน, สตรีวัยใกล้หมดประจำเดือน

โครงการพิเศษนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ การบริโภคยาและผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในสตรีวัยใกล้หมดประจำเดือนและสตรีหลังวัยหมดประจำเดือน โดยทำการศึกษาที่คลินิกวัยทองหญิง โรงพยาบาลรามาริบัติ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลจากสตรีจำนวน 79 คน ถึงอาหารที่รับประทานเป็นประจำและการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการบริโภคยาได้จากการสืบค้นแฟ้มประวัติผู้ป่วย จากข้อมูลที่ได้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีวัยใกล้หมดประจำเดือนร้อยละ 11.4 และสตรีวัยหมดประจำเดือนร้อยละ 88.96 อาหารที่บริโภคเป็นประจำ ได้แก่ ผักใบเขียว(ร้อยละ 84.8) รองลงมาคือ ปลาตัวเล็กที่รับประทานพร้อมกระดูก(ร้อยละ 72.2) นอกจากนี้ยังพบว่าการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเป็นจำนวน ร้อยละ 55.69 สำหรับผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่มีการบริโภคมากที่สุด ได้แก่ ชาเขียว(ร้อยละ 15.2) รองลงมาคือ วิตามินซี(ร้อยละ 10.1) และนมเสริมแคลเซียม(ร้อยละ 7.6) โดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและสมุนไพรเป็นระยะเวลานานกว่า 2 ปี และมีการบริโภคอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้แนะนำการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารส่วนใหญ่คือ ญาติ และเหตุผลที่บริโภคโดยรวมคือ เพื่อบำรุงสุขภาพ จากการสำรวจเกี่ยวกับการบริโภคยาพบว่าการสั่งจ่ายฮอร์โมนทดแทนโดยแพทย์ร้อยละ 25.3 สำหรับยาที่มีใช้ฮอร์โมนทดแทนที่แพทย์สั่งจ่ายให้แก่ผู้ที่มาเข้ารับการรักษามากที่สุดคือ แคลเซียม(ร้อยละ 86.1) และวิตามินอี(ร้อยละ 86.1) รองลงมาคือ วิตามินบี 1-6-12 (ร้อยละ 24.1)

บุคลากรทางสาธารณสุขควรตระหนักถึงการใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่ปัจจุบันมีการใช้อย่างแพร่หลายในสตรีกลุ่มนี้และควรมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการให้คำแนะนำเพื่อให้มีการใช้อย่างเหมาะสม

Consumption of Medications and Dietary Supplements among Perimenopausal Women and Postmenopausal Women Attending Menopausal Clinic At Ramathibodi Hospital

Naiyaporn Chancham, Khemnapat Tiabanyat

Project advisors: Montarat Thavorncharoensap*, Kittika Tanyasansuk*, Mayuree Jirapinyo**

*Department of Pharmacy, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

**Faculty of Medicine at Ramathibodi Hospital, Mahidol University

Keyword: Medications, dietary supplements, perimenopausal women, postmenopausal women

The objective of this study is to examine the prevalence of medication and dietary supplement consumption among perimenopausal and postmenopausal women attending menopausal clinic at Ramathibodi hospital. Seventy-nine women were interviewed regarding their regular diet and dietary supplement consumption. Information concerning the medications use was obtained from patients' medical records. Of 79 women, 88.96% are postmenopausal women. Their regular diets are green leaf-vegetable (84.8%) and small whole body eaten - fish (72.2%). The prevalence of dietary supplement consumption is 55.69%. The most popular dietary supplements are green tea (15.2%), vitamin C (10.1%), and high calcium milk (7.6%), respectively. Most dietary supplement is consumed continuously for about 2 years for the purpose of getting healthy. Relatives are the most important persons influencing the consumption. About 25.3 % of the women received hormone replacement therapy from physicians. Other medications received from physicians are calcium (86.1%), vitamin E (86.1%) and vitamin B1-6-12 (24.1%).

Health care professionals should be aware of the common of self-dietary supplement consumption among these women. In addition, health care professionals should pay more attention in counseling these women on appropriate use of the dietary supplements.